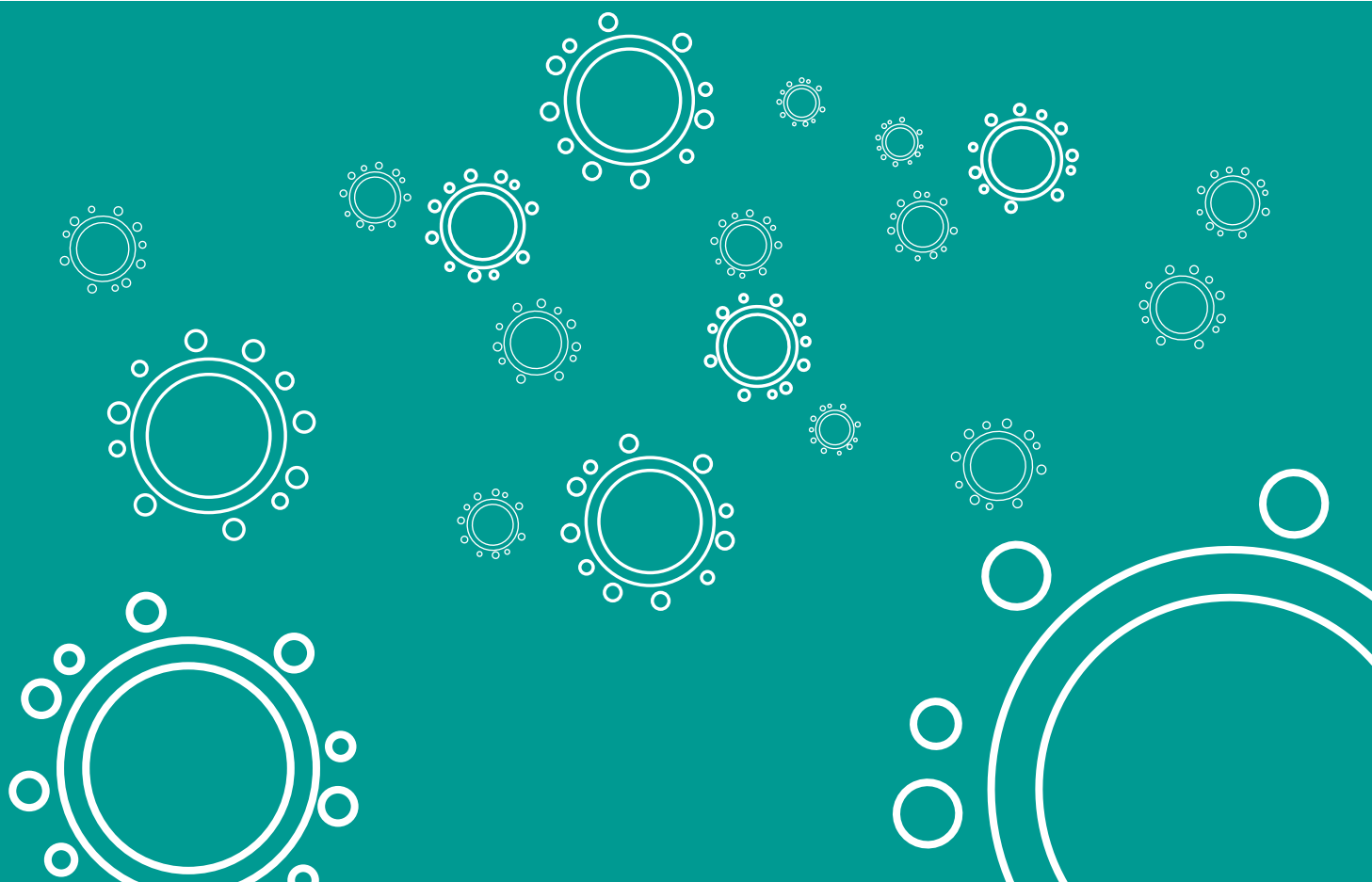

Buđ u stambenim prostorijama

Informacije za Stanare, zakupce stanova i zakupodavce

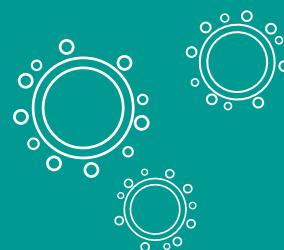

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Home Affairs FDHA
Federal Office of Public Health FOPH

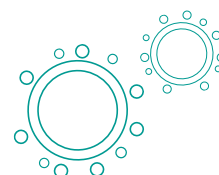
Beleška o izdavaču

Tekst: Claudia Vassella Brantschen, dr. phil.

Slike: 1–2, 4–11: Belfor (Suisse) AG, slika 3: T. Ammann, slika 12: B. Habegger

Izgled i struktura: visu'l AG, Bern

Izdavač: © Bundesamt für Gesundheit (Savezna kancelarija za zdravlje), Srpanj 2010

Ova brošura odražava međunarodni nivo znanja u ovoj oblasti. Osim toga ona je usklađena sa zahtevima Svetske zdravstvene organizacije WHO.

Široko rasprostranjena

Možda ste i Vi pogođeni? Problemi vlage i buđi sreću se u svakom četvrtom-petom domaćinstvu i prema tome nisu ni u kom slučaju retki.

Obavezan par

Ako su materijali vlažni više dana, velika je verovatnoća da će se buđ pojaviti. Suprotno tome, buđe ne raste bez vlage.

Nezdrava vlaga

Sa intenzitetom buđanja rastu takođe i rizici po zdravlje. Pored čestih nadražaja očiju, kože i disajnih puteva, nastupaju povremeno i alergije. Nadražaji disajnih puteva mogu vremenom da se razviju u hronični bronhitis (kašalj) i dalje u astmu. Zbog svog prodornog mirisa buđi mogu da utiču i na raspoloženje. Osim toga sumnja se da one omogućavaju prehlade.

Ako neke osobe paze od određenih, ranije nastalih oboljenja, onda buđi predstavljaju dodatne rizike: na taj način se kod teške, hronične astme ili cistične fibroze (CF)

povećava rizik od opasnog alergijskog oboljenja pluća ABPA (alergijska bronhopulmonalna aspergiloza). Osim toga, pacijenti sa oslabljenim imunološkim sistemom, kao što su pacijenti kod kojih je izvršena transplantacija, pacijenti koji boluju od AIDS-a i raka, mogu da obole od bolesti izazvanih buđima i bakterijskim infekcijama opasnim po život. Međutim, za zdrave osobe unutrašnje infekcije ne predstavljaju opasnost.

Šta dalje? – Kako pravilno postupiti

Kako treba postupati kao zakupac stana, kao vlasnik ili upravnik stambenih prostorija kod pojave buđi? Da li se radi o bagatelnom slučaju ili o velikom problemu? Sledeće tabele pomoći će Vam da donesete pravilne odluke.

Tabele odgovaraju različitim kategorijama buđi. Koja kategorija bi mogla da odgovara Vašoj situaciji? Uporedite slike iz tabele sa Vašom situacijom. Onda pročitajte obeležja štete da biste ustanovili o kojoj kategoriji se radi. Ako na buđ ukazuje jedino miris buđi, Vaša situacija bi mogla biti opisana u četvrtoj tabeli.

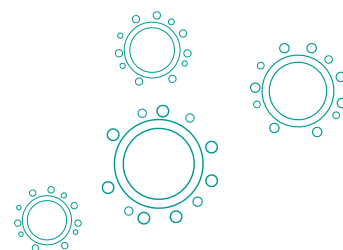
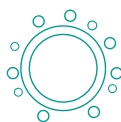
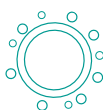
Rast buđi u prostorijama za stanovanje i boravak

(uključujući kupatilo, kuhinju i hodnik)

Kat.	Obeležja štete	Gruba procena građevinske štete i rizika po zdravlje	Preporuke za zakupce stanova
0	<p>Tragovi površinskog rasta buđi sa širenjem do 100 cm² (tj. 10 x 10 cm) na jednom mestu, samo u jednoj prostoriji.</p> <p>Znaci koji upućuju na veći problem, nisu pristni.</p>	Nije problematično za zdravlje i građevinsko-fizikalne osobine zgrade	<p>Nema razloga za brigu</p> <ul style="list-style-type: none">– Prijavite problem vlage i buđi zakupodavcu.– Tragove buđi možete sami lako otkloniti, bez nedoumica u vezi sa zdravljem, vodom i konvencionalnim sredstvima za čišćenje u domaćinstvu. Po potrebi mesto se može dezinfikovati Javel-vodom (vodeni rastvor hipohlorita) ili 70–80-odstotnim rastvorom etil-alkohola.– Ako tragovi buđi ne budu odstranjeni, trebalo bi ih pratiti i u nekom kasnijem trenutku ponovo proceniti.– Eventualni zdravstveni problemi ne stoje u vezi sa malim površinskim tragovima buđi. Ipak bi o tome trebalo konsultovati lekara. <p>Preporuke za zakupodavce / vlasnike</p> <p>Da bi se tragovi buđi dugoročno otklonili, treba ustanoviti uzrok za povećanu vlagu i otkloniti ga (za informacije o ustanovljenju šteta pogledajte adrese).</p>

Slika 1–4

Kat.	Obeležja štete	Gruba procena građevinske štete i rizika po zdravlje	Preporuke za zakupce stanova
1	<p>Površinski rast buđi ili buđava mrlja na jednom mestu, samo u jednoj prostoriji:</p> <ul style="list-style-type: none">– kod pojedinačnog rasta do 0,5 m² (tj. 70 x 70 cm)– kod gustog rasta do 100 cm² (tj. 10 x 10 cm) <p>Znaci koji upućuju na veći problem, nisu prisutni.</p>	<p>Situacija je u smislu zdravstvene predostrožnosti neprihvatljiva.</p> <p>Građevinsko-fizikalna situacija je malo problematična, ali se stanje može pogoršati.</p>	<p>Preporuke za zakupce stanova</p> <ul style="list-style-type: none">– Prijavite neodložno problem vlage i buđe zakupodavcu ili uravniku, inače biste Vi mogli da snosite odgovornost za posledične štete. Najbolje je da se štete opišu ili fotografišu i pošalju preporučenim pismom. Za dalja razjašnjavanja nadležan je zakupodavac ili upravnik.– Aparate za isušivanje ni u kom slučaju ne uključivati pre otklanjanja buđi.– Često vršite provetranje.– Ugrožene osobe* treba da stupe u kontakt sa lekarom u vezi sa buđi i predstojećom sanacijom. <p>Preporuke za zakupodavce / vlasnike</p> <p><i>Pobrinite se da sanacija bude stručna. U ovo spada:</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Utvrđivanje i otklanjanje uzroka za povećanu vlagu i rasta buđi ili u najmanju ruku preduzimanje mere za poboljšanje (pogledajte informacija o utvrđivanju štete u adresama).– Rast buđi potpuno otkloniti i osušiti vlažne, očišćene materijale. <p><i>Pri tome treba voditi računa o sledećem:</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Ne vršiti samostalno saniranje u prisustvu osoba sa narušenim zdravljem*. U tom slučaju dajte nalog za stručno saniranje (za informacije pogledajte adrese).– Inače buđ odstranite ili sami na osnovu brošure «Oprez, buđ» (Vorsicht Schimmel) ili dati nalog zanatskoj firmi za kompletno i stručno odstranjivanje (za informacije o saniranju pogledajte adrese).– Aparate za isušivanje ni u kom slučaju ne uključivati pre otklanjanja buđi. <p>* Osobe sa narušenim zdravljem: pacijenti sa cističnom fibrozom (CF) i teškom alergijskom astmom, a naročito pacijenti sa oslabljenim imunološkim sistemom, kao što su pacijenti kod kojih je izvršena transplatacija, pacijenti koji boluju od AIDS-a i raka</p>

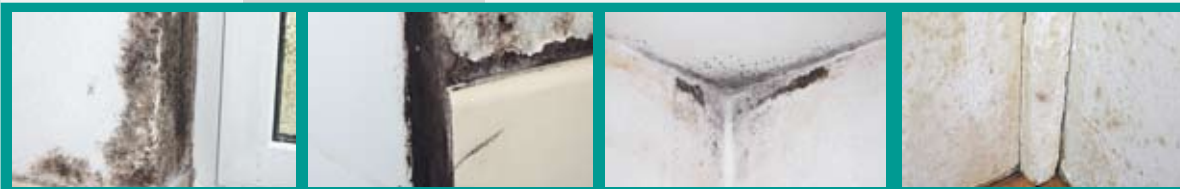

Slike 5–8

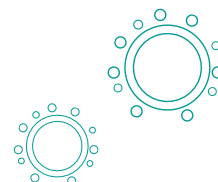
Rastinje buđe u prostorijama za stanovanje i boravak

(uključujući kupatilo, kuhinju i hodnik)

Kat.	Obeležja štete	Gruba procena građevinske štete i rizika po zdravlje	Preporuka za zakupce stanova
2	<ul style="list-style-type: none">– pojedinačni rast buđi ili pojedinačne buđave mrlje na površini većoj od 0,5 m² (tj. 70 x 70 cm) ili:– gust rast buđi na površini većoj od 100 cm² (tj. 10 x 10 cm) ili:– rast buđi u dubljim slojevima ili:– rast buđi ili buđave mrlje na više mesta u istoj prostoriji ili u različitim prostorijama	<p>Situacija je u smislu zdravstvene predostrožnosti neprihvatljiva.</p> <p>Građevinsko-fizikalna situacija je često problematična, stanje se može pogoršati.</p>	<ul style="list-style-type: none">– Prijavite bez odlaganja problem vlage i buđi zakupodavcu ili uravniku, inače biste Vi mogli da snosite odgovornost za posledične štete. Najbolje je da se štete opišu ili fotografišu i pošalju preporučenim pismom. Za dalja razjašnjavanja nadležan je zakupodavac ili upravnik.– Eventualne zdravstvene probleme treba razjasniti kod lekara. Osobe sa narušenim zdravljem* treba zbog velikih rizika što hitnije da stupe u kontakt sa lekarom.– Prostorije sa intenzivnim rastom buđi treba držati zatvorene u odnosu na druge prostorije i iz predostrožnosti ih ne koristiti. Pri tome se naročita predostrožnost preporučuje kod spavaćih i dečijih soba.– Često vršite provetranja.– Aparate za isušivanje ni u kom slučaju ne uključivati pre otklanjanja buđi. <p>* Osobe sa narušenim zdravljem: pacijenti sa cističnom fibrozom (CF) i teškom alergijskom astmom, a naročito pacijenti sa oslabljenim imunološkim sistemom, kao što su pacijenti kod kojih je izvršena transplatacija, pacijenti koji boluju od AIDS-a i raka</p>

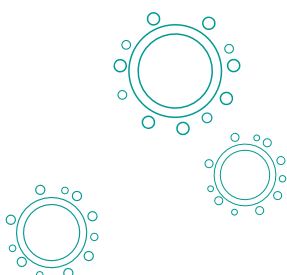
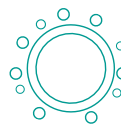

Slike 9–12

Preporuke za zakupodavce / vlasnike

- Dajte nalog za hitno utvrđivanje razmera i uzroka štete od strane specijaliste za građevinske štete i građevinsku fiziku. Ova ispitivanja može preuzeti i firma kojoj biste želeli da date nalog za saniranje. Preduslov za ovo trebalo bi da bude iskustvo sa većih saniranja i stručnog postupanja (za informacije o saniranju pogledajte adrese). Ne obavljajte sami sanaciju! Uzroci za vlagu moraju se trajno odstraniti.
- Aparate za isušivanje ni u kom slučaju ne uključivati pre odstranjenja buđi.
- Posle sanacije buđi preporučuje se da se stanari objektivno i bez prebacivanja krivice informišu o pravilnom postupanju (vidi dole: «Nikad (više) rast buđi»).

Miris buđi bez vidljive buđi

Obeležje	Znaci građevinskog oštećenja i rizika po zdravlje	Preporuke za zakupce stanova
Jasno primetan miris buđe	<p>Jasno primetan miris buđi bez vidljive buđe znak je skrivenog rasta buđi.</p> <p>Situacija se mora rasjasniti u smislu zdravstvene predostrožnosti.</p> <p>Takođe, razjašnjenje je preporučljivo i iz građevinsko-fizikalnih razloga.</p>	<ul style="list-style-type: none">– Prijavite zakupodavcu ili upravniku da se javljaju problematični mirisi, koji ukazuju na rast buđi. Vi biste inače mogli da snosite odgovornosti za posledične štete. Najbolje je da se opiše mesto i trsta problematičnog mirisa i da se opis pošalje preporučenim pismom. Za dalja utvrđivanja nadležan je zakupodavac ili upravnik.– Osobe sa narušenim zdravljem* trebalo bi da zbog predstojećeg ispitivanja i saniranja stupe u kontakt sa lekarom. <p>* Osobe sa narušenim zdravljem: pacijenti sa cističnom fibrozom (CF) i teškom alergijskom astmom, a naročito pacijenti sa oslabljenim imunološkim sistemom, kao što su pacijenti kod kojih je izvršena transplatacija, pacijenti koji boluju od AIDS-a i raka</p>
		Preporuke za zakupodavce / vlasnike
		<ul style="list-style-type: none">– Osećaj mirisa može individualno da bude vrlo različit. Stoga, kao prvo, važi da treba potvrditi prigovorenu smetnju od mirisa: da li i ostale osobe jasno opažaju miris buđi?– Ako se u stanu nalaze osobe sa smetnjama u vezi sa promenama raspoloženja ili čak zdravstveno ugrožene osobe, morate odustati od sopstvenog ispitivanja a naročito odstranjivanja građevinskih elemenata. U tom slučaju izdajte hitno nalog specijalisti za građevinske štete i građevinsku fiziku za traženje štete i uzroka. Njemu bi trebalo skrenuti pažnju na osetljive osobe. Kad se pronađe buđ, trebalo bi da date nalog za stručno saniranje uključujući otklanjanje uzroka. Ne obavljajte sami saniranje! (Za informacije o utvrđivanju štete i saniranju pogledajte adrese.)– Ako se u stanu nalaze zdrave osobe, Vi kao vlasnik možete sami da tražite moguća oštećenja nastala usled vlage. Međutim kod znakova koji ukazuju na veći rast buđi ne bi trebalo odstranjivati građevinske elemente. Ispitivanja se u tom slučaju moraju prepustiti profesionalnim sanatorima. Oni takođe raspolažu i nedestruktivnim metodama za traženje oštećenja od vlage. Ako se ona pronađu, uzrok se mora utvrditi i otkloniti. Štete kat. 1 možete sami odstraniti uz pomoć brošure «Oprez buđ» (Vorsicht Schimmel), štete kat. 2 treba potpuno i stručno da odstrane iskusne firme (za informacije pogledajte adrese).– Merenje mikrobni isparljivih organskih jedinjenja (MVOC) u vazduhu u prostorijama ne pomaže prilikom traženja oštećenja. Ono je nepouzđano i ne vodi ka cilju.

PRIMERI

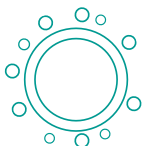
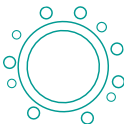
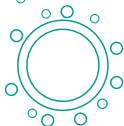
U kući, koju su Doris i njen muž zakupili, nekoliko zidova je vlažno i na njima se stvara buđ. «Ja bih želela da dam nalog za merenje i izradu ekspertize o stanju zidova. Kome mogu da se obratim?», pisala je BAG-u.

Kao prvo, Doris i njen suprug moraju da se obrate zakupodavcu i da mu prijave problem vlage i buđi. Za ovo su dovoljni pismeni opis štete ili fotografija. Onda je odgovornost za saniranje na zakupodavcu. Ovde su neophodni ekspertiza i merenja vazduha u prostorijama. Merenja bi za Doris samo potvrdila ono što je ionako vidljivo: rast buđi koju treba odstraniti radi prevencije zdravlja.

Ralf i zakupodavac njegovog stana nisu složni, zbog čega se u dva ugla sobe stvara buđa. Ralf se obraća BAG-u, da bi pokrenuo stvar u ovoj bezizlaznoj situaciji.

Ralfov zakupodavac treba da da nalog stručnjaku za građevinske štete i građevinsku fiziku radi utvrđivanja uzroka, jer on mora da utvrdi uzroke, da bi mogao pravilno do sanira. Ako Ralf i izdavalac pod zakup čak i posle ozbiljnog iskaza o uzrocima ne mogu da se slože, mogu da se obrate vlastima za rešavanje sporova. Postupak je besplatan. Pre toga Ralf može da se posavetuje kod udruženja za zakupce stanova a njegov zakupodavac kod udruženja vlasnika kuća. BAG, međutim, ne može konkretno da pomogne Ralfu.

Razumevanje uzroka

Nijedno saniranje ne može voditi do zadovoljavajućeg rezultata, ako uzrok za veliku vlagu nije razjašnjen i otklonjen ili u najmanju ruku ublažen. Čest uzrok su loše izolovani spoljni zidovi. Oni se rashlađuju u hladnijim godišnjim dobima i postaju zbog toga vlažni. Kao posledica toga dolazi do rasta buđi u čoškovima spoljnih zidova i na spoljnim zidovima. Niska temperatura u prostorijama može dalje da pogorša nepovoljnu situaciju.

Međutim, kod tuširanja, kuvanja i ovlaživanja nastaje mnogo vlage, čak i pod optimalnim uslovima. Ako ona duže vreme ne može potpuno da ispari, na malo hladnijim mestima, kao što su prozori, ramovi prozora i spoljni zidovi, razvija se buđ. Razlog tome nije uvek da je stanovnik premalo provetravao. Takođe neispravni uređaji za odvođenje ustajalog vazduha, zaprljani uređaji za odvod pare, vrlo mali prozori i samo nagibni prozori mogu biti razlog za nedovoljno provetravanje.

Voda ređe ulazi u zgradu spolja: tako pljusak, pukotine, neispravni krovovi, nedovoljna drenaža, curenja na cevima ili vlaga koja prodire na gore sa tla dovode često do velikih oštećenja od vlage.

Besplatno pravno savetovanje za zakupce stanova i zakupodavce

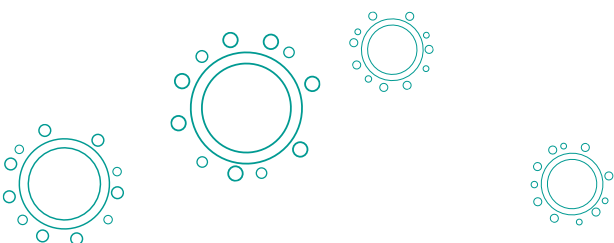
Ako je nezavisni specijalista razjasnio uzroke, spor se često može izbeći. Sa druge strane, vlasti za rešavanje sporova mirenjem/službena mesta za zakupce stanova, udruženja zakupaca stanova ili vlasnika kuća (za članove) pružaju besplatna savetovanja. Koristite radije njihove usluge, nego da ugrožavate dobar odnos zakupac stana – zakupodavac, zbog nagađanja (pogledajte listu sa adresama/pitanja u vezi sa najamnim pravom).

Saniranje: samo stručno saniranje je prihvatljivo

Ako se sanacija ne izvrši blagovremeno, troškovi za saniranje mogu se znatno povisiti. Sanacije buđi nisu, međutim, samo neophodne. One predstavljaju takođe ekstremne situacije, jer opterećenje česticama buđi može za vreme saniranja porasti 1.000 – 10.000 puta. Takođe i prašina i hemijske supstance mogu da utiču na zdravlje. Da ni sanatori, ni stanari ne bi bili ugroženi, sanacija buđi treba da se sprovede shodno informativnom listu organizacije Suva i Švajcarskog udruženja preduzeća molera i gipsara SMGV.

Zavisno od očekujućih opterećenja, za sanatore su dovoljni radna odeća, zaštitne rukavice, zaštitne maske i zaštitne naočare. U drugim slučajevima biće nužno da se mesto saniranja izoluje u odnosu na druge prostorije ili čak da se na području saniranja vodi računa o dovođenju svežeg vazduha i potpritisku. Sastojci buđi trebalo bi da se uvek potpuno otklone, vlažna mesta da se dobro isuše a uzroci za prekomernu vlagu odstrane ili ublaže.

BAG i udruženja SMGV (Švajcarsko udruženje preduzeća molera i gipsara) i VSLF (Udruženje švajcarske industrije lakova i boja) ne preporučuju upotrebu biocidnih boja i maltera za stambene i prostorije za boravak, pošto se dugoročni rizici za stanare mogu teško proceniti. Radnici, koji u kući ipak upotrebljavaju sredstva protiv buđi, treba da obrate pažnju na oznaku na posudama i da se zaštite zaštitnim naočarima, zaštitnom maskom i radnom odećom sa dugim rukavima. Sredstva protiv buđi nisu zamena za sanaciju.

Nikad (više) rast buđi

Zainteresovani će u brošuri «Oprez buđ» naći čitavo poglavlje na temu suzbijanja rasta buđi. Sledeće preporuke potiču iz te brošure:

Preporuka BAG-a o vlažnosti vazduha u prostorijama

Kao jednostavno pravilo, BAG u periodu grejanja preporučuje relativnu vlažnost vazduha u prostorijama od 30 do 50 %. U vrlo hladnim danima ona ne bi trebalo da prevaziđe 40%. Vlažnost vazduha se može smanjiti češćim provetranjem i manjim stvaranjem vlage.

U kritičnim stanovima voditi naročito računa o malo stvaranje vlage

Izbegavajte da u stambenim prostorijama sa problemima vlage sušite veš ili koristite aparat za vlaženje vazduha.

Pravilno provetranje

Kao jednostavno pravilo važi: najmanje tri puta dnevno provetravati otvaranjem svih prozora i vrata za 5 do 10 minuta sa promajom. Ko nije preko dana kod kuće, to može da čini ujutru, kod povratka kući i pred spavanje. U starijim zgradama sa novim prozorima i lošom toplotnom izolacijom trebalo bi po mogućnosti češće provetravati. Isto važi i za stanove u kojima živi mnogo osoba na malom prostoru i za novogradnju ili za zgrade posle većih prepravki. Trajno provetranje sa otvorenim prozorima u kosom položaju izbegavati za vreme perioda grejanja.

Kada nastaje mnogo pare, kao kod kuvanja, tuširanja, kupanja i peglanja, trebalo bi uključiti ventilatore za odvodni vazduh ili provetravati. Neispravni uređaji za odvodni vazduh moraju se brzo popraviti a odvodi pare u kuhinji redovno čistiti. Zamagljeni prozori su jasan znak visoke vlažnosti vazduha.

Etjen je od pre godinu dana ponosna vlasnica jednog starijeg stana. Od pre nekoliko meseci na zidu u dečjoj sobi pojavljuje se sve više i više mrlja. U toku poslednje dve nedelje na površini veličine pola kvadratnog metra vidno se pojavila buđ. Etjen zna da od ranije postoji problem vlažnosti i strahuje, da je vlažan zid samo bio premazan bojom.

Najbolje je da Etjen prijavi štetu predsedniku vlasnika stanova na tom spratu. Potom bi trebalo da stručna osoba za građevinske štete i građevinsku fiziku utvrdi veličinu štete i njene uzroke. Na osnovu toga će, pomoću zajednice vlasnika stanova sprata, biti odlučeno da li je Etjen ili zajednica nadležna za uklanjanje štete odn. odstranjenje uzroka. Upravo u starijim, loše izolovanim kućama sa trajnim problemom buđi ima svrhe da se u to vreme obavi kompletno saniranje fasade. To što je oštećenje od vlage samo premazano bojom protiv buđi, ne predstavlja stručno saniranje, jer vlaga i sastavni delovi buđi još uvek postoje. Štaviše, uzrok za povećanu vlažnost treba da se utvrdi i odstrani. Onda bi buđ trebalo potpuno odstraniti shodno informativnom listu inst. Suva, zid dobro isušiti i ponovo dovesti u red.

U zakupljenom stanu Manuele, nalazi se buđ na zaptivnim spojevima prozora u svim sobama. Zbog toga bi zakupodavac želela da da nalog da se spojevi ponovo ispune zaptivnom masom. «Da li je pri tome ugroženo zdravlje?», od BAG-a želi da sazna Manuela.

Manuela nema razloga za brigu: ukoliko se buđ ograniči samo na masu u zaptivnim spojevima prozora, radi se o buđi na malo površini i ona nije problematična. Bez problema je takođe i zamena mase za zaptivne spojeve. Činjenica da nije pogodeno samo kupatilo nego svaka prostorija, trebalo bi da pobudi sumnju kod zakupodavca. Najbolje je upitati za savet stručnu osobu za građevinske štete i građevinsku fiziku, da bi se razjasnili uzroci za rast buđe. Ako su prozori hladni, moralo bi se razmisliti da se umesto mase za zaptivne spojeve zamene prozori. Ako je, međutim, problem sa vlagom veliki u čitavom stanu, onda bi ovo trebalo da se ublaži. Pri tome ne treba samo da se uzme u obzir provera da li bi zakupci stana mogli da stvaraju manje vlage i da više provetravaju. Trebalo bi takođe da se proveri i da li postojeće mogućnosti provetravanja odgovaraju normama (SIA 180, SIA 382/1, uporedi takođe i SIA 2023).

Pravilno grejanje

Stare, jeftino građene zgrade iz 60-ih i 70-ih godina (sa hladnim, loše izolovanim zidovima) naročito su delikatne. Tamo ne bi trebalo odugovlačiti sa početkom grejanja i temperaturu prostorija regulisati na oko 20 °C. Nasuprot ovome, u dobro izolovanim i provetranim zgradama sniženje temperature u prostorijama, npr. u spavaćim sobama na 18°C nije problematično.

Pravilno mebliranje

Zavesa i nameštaj mogu da ograniče cirkulaciju vazduha i potpomognu stvaranje buđi. Zbog toga se između nameštaja i spoljnih zidova preporučuje održavanje razmaka od 10 cm. Takođe, veliki nameštaj kao što su ormari i nameštaj koji prekriva celi zid ne treba postavljati uz hladne spoljne zidove ili u hladne ćoškovke spoljnih zidova. Kod hladnih prozorskih niša bolje bi bilo da se odustane od zavesa.

Pravilno i blagovremeno saniranje

Pre *saniranja prozora* ili nekog drugog preduzetog zaptivanja preporučuje se, da se da nalog građevinskom fizičaru ili stručnjaku za planiranje provetravanje da proceni situaciju. Pri tome treba da se proceni rizik za štetu na građevinskim delovima (toplotni mostovi) i da se provere uređaji za provetravanje. Kod postojećih uređaja za odvod vazduha mora se oceniti da li naknadni vazduh može da dostruji. Samo onda možemo biti sigurni, da se kroz jednu do dve godine rasti nje buđ neće ponovo pojaviti.

Zaptivanje sanitarnih žljebova treba blagovremeno obnoviti: posle nekoliko godina sredstvo za zaptivanje gubi elastičnost i skuplja se. Time se ono odvaja od kada za kupanje i tuširanje i voda može da prodre u dalje slojeve.

Dalje informacije

Brošura «Oprez buđ» (Vorsicht Schimmel) je nastala pod zajedničkom pokroviteljstvom institucija BAG, HEV, MV i SVIT. Pored opširnih informacija o temama obrađenim u informativnom listu, tamo ćete takođe naći i detaljna uputstva za samostalnu sanaciju.

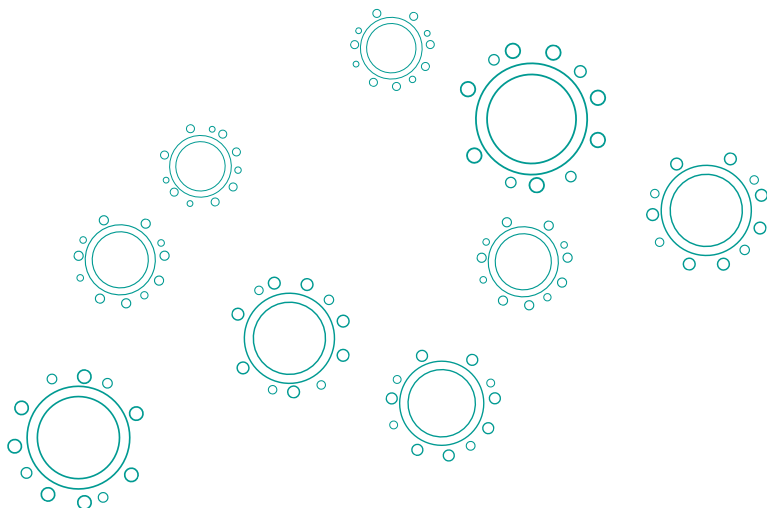
- Download (preuzimanje sa adrese):
www.wohngifte.admin.ch
 > *gesund wohnen (zdravo stanovanje)*
 > *Feuchtigkeitsprobleme und Schimmel (problemi vlage i buđi)*

Informativne listove za sanaciju buđi, institucija Suva i SMGV, naći ćete pod www.suva.ch/waswo odn. www.malergipser.com

Maria je srećna osoba i puna životne radosti. Ona doduše od detinjstva pati od teške alergijsk astme. Međutim, naučila je da se nosi sa time. Pre nekoliko meseci ona se teško razbolela i postavljena je dijagnoza ABPA: Prema njoj, Maria pati od alergijske plućne bolesti zbog buđi, *Aspergillus fumigatus*. Lekar joj je izričito napomenuo, da je za tok njene bolesti bitno da li može izbeći buđ. Maria se sa tim pitanjem obratila BAG-u, kako bi mogla da reši tu stvar.

Mi smo joj preporučili brošuru «Oprez, buđ» (Vorsicht Schimmel). Ona mora da upozna svojstva buđi a naročito *A. fumigatusa*, da bi znala gde je može očekivati. Njen stan mora biti bezuslovno suv. Ni u kom slučaju Maria ne sme da živi u stanu sa u kojem raste buđ, a tek ne u stanu koji se upravo sanira od buđi. Takođe, Maria bi trebalo da odustane od držanja sobnih biljaka a isto tako i od sakupljanja lišća grabuljanjem, košenja trave i drugih radova u vrtu. Nadalje, Maria treba da izbegava šetnje kroz lišće. U njenom vrtu ne sme se nalaziti kompost a u njenom stanu ni u kom slučaju ne bi trebalo da se nalaze organski otpaci.

Dalje Adrese

Pitanja iz oblasti najamnog prava

Švajcarsko udruženje zakupaca stanova (MV/ASLOCA/ASI)

Odeljenje Nemačka-Švajcarska, www.mieterverband.ch
Tel.: 043 243 40 40 ili MV-hotlajn za savetovanja u vezi sa najmnim pravom: 0900 900 800 (CHF 3.70 po minutu, od fiksne mreže). Besplatno pravno savetovanje za članove. Nudi se takođe i savetovanje o nedostacima u stanu pod zakupom.

Udruženje vlasnika kuća Švajcarske (HEV/APF)

<http://hev-schweiz.ch/2929.0.htm>. Za brojeve telefona regionalnih sekcija vidi telefonski imenik ili početnu stranicu (home page) HEV. Besplatno pravno savetovanje za članove.

Švajcarsko udruženje kuća (HSV)

www.hausverein.ch, tel. 031 311 50 55.
Besplatno pravno savetovanje za članove.

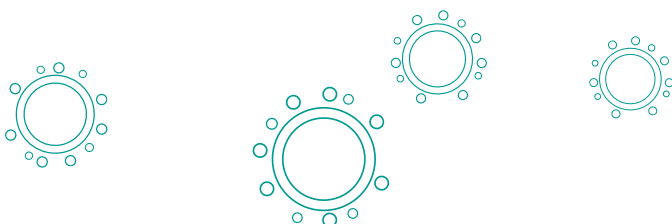
Organi za rešavanje sporova / kancelarije za pitanja najma (Schlichtungsbehörde / Mietämter)

Ova regionalna mesta savetuju besplatno zakupce i izdavaoce stanova o pitanjima najmnine i sprovede postupke mirenja kod sporova.
Adresa: obratite se Vašoj opštinskoj upravi ili regionalnom odeljenju institucije HEV ili MV (vidi gore).

Savetovanje od strane firmi koje se bave nekretninama

Švajcarsko udruženje za trgovanje nekretninama (SVIT)

www.svit.ch, tel. 044 434 78 88

Utvrđivanje štete

Specijalisti za građevinske štete i građevinsku fiziku

Adrese ćete naći u svim poslovnim ili telefonskim imenicima. Specijalizovane firme za saniranje raspolažu takođe i ekspertima za građevinske štete i građevinsku fiziku (vidi dole).

Regionalna odeljenja institucija HEV i HVS nude svojim članovima građevinsko-stručnu procenu zgrade koje se plaća (adresa: vidi gore).

Preduzeća molera i gipsara

Preduzeća, koja zapošljavaju saradnike sa znanjem iz građevinsko-fizikalnog područja, mogu same da vrše utvrđivanje štete.

Švajcarsko udruženje za termografiju (theCH)

Pomoću toplotnih slika vide se loše izolovane površine i toplotni mostovi (termografija). Firme za uslužnu delatnost: vidi www.thech.ch

Saniranje buđi

Stručno saniranje buđi vrši se na osnovu informativnog lista institucije Suva «Saniranje buđi u unutrašnjim prostorijama» odn. na osnovu informativnog lista institucije SMGV. Smernice u ovim informativnim listovima korisne su takođe i za zaštitu stanara.

Preduzeća specijalizovana za saniranje

Kod pojava velike buđi treba davati prednost specijalizovanim preduzećima sa građevinsko-fizikalnim znanjima i iskustvima za sanaciju velike buđi.

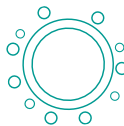
Adrese: poslovni ili telefonski imenik, reči za orijentisanje: saniranje šteta od vode, građevinska fizika

Preduzeća molera i gipsara

Adrese: početna stranica (homepage):

<http://malergipser.com>,

poslovni ili telefonski imenik

Saniranje buđi i energetska saniranje zgrada

Kod velikih saniranja buđi mogu se, možda sa malim troškovima, obaviti i radovi za uštedu energije i zaštitu od radona.

Obaveštenje o ponudama za savetovanje za energetska saniranje zgrade daju regionalna stručna mesta za savetovanje i mesta za savetovanje u vezi sa energijom

Adrese: internet stranica: www.bfe.admin.ch/

Dienstleistungen > Dienstleistungen in meinem Kanton (uslužne delatnosti u mom kantonu)

Informacije o radonu naći ćete na adresi www.ch-radon.ch

Stan i zdravlje

Kantonalna stručna mesta za pitanja hemikalija

Ova mesta su nadležna za sprovođenje u delo prava o hemikalijama i mogu savetovati građane i kod problema sa štetnim materijama u unutrašnjim prostorijama.

Adrese: www.chemsuisse.ch

Savezna kancelarija za zdravlje, stručno mesto: otrovi u stanovima (Fachstelle Wohngifte)

Ovo mesto se zalaže za poboljšanje okvirnih uslova u vezi sa zdravim stanovanjem i informiše o opasnostima od štetnih materija u unutrašnjim prostorijama. Ono nije nadležno za pitanja najamnog prava.

Internet: www.wohngifte.admin.ch

E-Mail: bag-chem@bag.admin.ch, tel. 031 322 96 40

